

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

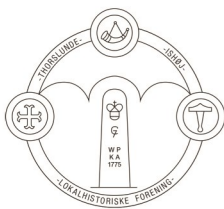
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening

Efterårets palette

Efterårets mange smukke farver lyser ind gennem vinduerne fra buske og træer, og varsler at årets fantastiske sommer snart og endegyldigt er ovre. I det gamle bondesamfund ville man nu have travlt med at bjerge det sidste, så både dyr og mennesker kunne komme sikkert igennem den forestående vinter.

For os i det moderne forstadssamfund har Bilka sørget for vores vinterforråd, så vi i stedet kan tage vores børnebørn i hånden og fortælle historien om den gang der var engang.

Foreningens mange sommerarrangementer har i den grad været begunstiget af et fantastisk vejr. Sjældent har vi haft godt vejr til dem alle, lige fra gårdåbningen i april måned til det sidste som i øvrigt også var seneste skud på stammen af foreningsarrangementer, Rockabilly i laden. Rockabilly i Bredekærgårds maskinlade blev en overvældende succes. Et godt orkester som formåede at fremkalde ungdommens minder i mange af de fremmødtes hjerter – åh, kan du huske? det var dengang da... ja det var dengang.

En ting er dog helt sikkert; uden foreningens mange engagerede frivillige gik det ikke.

TAK FOR JERES STORE INDSATS

Vi er så heldige, at vi som forening har rigtig mange frivillige, nogle der er i stand til at yde lidt, nogle der er i stand til at yde meget, nogle der har kræfter til at tage det tunge og andre der er bedst til det der foregår i kulissen. Alle er lige vigtige og foreningen har brug for alle typer – Jeg er måske nok valgt til at sige tak og det gør jeg gladeligt, men det er alle de frivillige der skaber og bærer den forening vi kalder vores.

Nå inden det bliver for rørstrømsk, så er der stadig mange arrangementer inden foreningsåret slutter

– Vi ses til foredrag, Mortens aften, Julestue, Juletræ, Guleærter osv.

Steen Skovhus

HVEM ER HVEM

Vilhelm Rasmussen

Gennem de seneste år har der her i bladet været en vis forvirring om hvem de to Vilhelm Rasmussen er, og hvad de har beskæftiget sig med. Deres billeder har været sat ind ved de forkerte artikler osv.

Den rigtige identitet er ....

Brøndmester Vilhelm Rasmussen

Han var født i 1871

Som udlært smed og rørlægger kom han i 1907 til det nye Thorsbro Vandværk, hvor han blev brøndmester.

Via sit arbejde kom han i kontakt med maskinmester Poul Sjøgren, og sammen stiftede de i 1911 en socialdemokratisk vælgerforening, som ikke fik meget vind i sejlene i et udpræget bondesamfund.

I 1913 blev han valgt ind i Torslunde-Ishøj Sogneråd og sad der i skiftende perioder, og blev formand for sognerådet i 1917-1921 og 1933-1946.

Arbejdsmand Vilhelm Rasmussen

Han var født i 1908 i Tølløse.

De første år i Torslunde havde han forskellige arbejdsmandsjob på gårdene.

Han blev i 1935 gift med Grethe.

Efter besættelsesårene byggede han hus på Baldersvej og i 1950 fik han ansættelse i maskinhallen på Thorsbro Vandværk.

Han var med i næsten alt hvad der rørte sig i lokalsamfundet - han var formand for Sygekassen, med i AOF og senere også i Biblioteksudvalget. Han sad også i Torslunde-Ishøj Sognerådet

Tekst Peter Kay Foto: ukendt

4

DET SKER

MORTENS AFTEN

10. november kl. 18:00

Ole Kok

UDSOLGT

Baldersbækvej 2

Jul på Bredekærgård

Tag familien med til en weekend med
julestemning på den gamle gård

Gratis
adgang

Lørdag den 1. december og
søndag den 2. december 2018
begge dage klokken 10-15

Bredekærgård
Tranegilde
Bygade 4
2635 Ishøj

28. december kl. 15.00 Ishøj Skolehal

Mød julemanden og hele hans familie samt et stort nisseorkester. De vil underholde børn og voksne med alt, hvad der hører en gammeldavs juletræsfest til

- nisser - julemusik - sanglege - fællessang - der mangler ikke noget!

GODTEPOSER og sodavand til børnene og kaffe og kringler til de voksne.

Billetterne koster 50 kr. for både børn og voksne, og de kan købes fra den 26. november til 21. december 2018 og sælges .....

Ishøj Turistbureau, Store Torv 20, mandag-fredag kl 9.30-16.00 og lørdag kl. 9.30-12.30

Frisør Trunte Bottelet, Ishøj Bygade 109, Ishøj Landsby - 4371 8080

Mandag-fredag kl. 9.00-18.00 - lørdag lukket

Foreningens hjemmeside www.ishoejlokalhistorisk.dk

**Der kan ikke købes billetter
ved indgangen**

GULE ÆRTER Centersalen

Thorslunde-Ishøj Lokalhistoriske Forening holder på traditionerne og inviterer dig til en af årets mange oplevelser ...

Gule ærter i Ishøj Kultur Cafe

Igen - ifølge traditionen - er det Ole Kok, der bruger mange timer på at koge suppen og tilberede alt tilbehøret.

Aftenens underholdning er lagt i hænderne på GUITAR KAJ. Gennem stand-up, komik og musik, parodier og jokes får han vores lattermuskler på gled.

DET SKER

15. januar 2019 kl. 18.30
Ishøj Bycenter

Prisen for dette overdådige arrangement er beskedne

175 kr. pr. person

for ærter, en snaps, en øl/vand og underholdning i topklasse.

Tilmelding sker via foreningens hjemmeside www.ishoejlokalhistorisk.dk eller til Preben Kok - preben@ishoejlokalhistorisk.dk eller på tlf. 40 68 26 81.

Der vil efter tilmeldingen blive fremsendt et bekræftelsesbrev med oplysning om bankkonto. Brevet sendes kun til dem, der tilmelder sig via mail eller telefon.

*Sidste frist for
tilmelding er den
7. januar 2019.*

PER MADSEN FORTÆLLER

Ishøj på Vej

Den 17. maj i 1961 skete der virkelig noget i Folketinget. Her vedtog man en lov om byudvikling langs Køge Bugt – også populært kaldet

”KØGE BUGT LOVEN”.

Det vendte op og ned på mange ting langs bugten.

Det skulle gå stærkt, for Folketinget vedtog samtidig, at der skulle gang i projek-

tering og udførelsen af en S-bane helt til Køge.

Dette var en principbeslutning i Folketinget.

Allerede i slutningen af fyrrerne havde man eksproprieret jord til banen på lange strækninger.

Så begyndte systemet at planlægge motorvej, baner og så videre.

Baggrund for KØGE BUGT LOVEN

Lovgrundlaget for Køge Bugt-planens udarbejdelse var Lov om planlægning af Køge Bugt-området, nr. 144 af 17. maj 1961. Lovens formål var "...at bistå de kommuner i området langs Køge Bugt, som må forventes at blive omfattet eller berørt af en kommende bydannelse i området, med at tilvejebringe et grundlag for de enkelte kommuners byplanlægning, at samordne byplanlægningen af området med hensyn til dets anvendelse m.v. og at sikre områdets udbygning i en hensigtsmæssig tidsfølge."

Loven fastslog, at der skulle udarbejdes et forslag til dispositionsplan for området, at planen skulle følges op af de berørte kommuner, at der skulle laves en tidsfølgeplan for udbygningen af såvel statslige som kommunale anlæg, at der kunne ske en overtagelse af detailbyplanlægningen, at staten kunne erhverve arealer til udbygningen og at tvivls-spørgsmål skulle afgøres af boligministeren med Byplannævnets tilslutning.

Køge Bugt-planen fik et indhold, der skulle gøre den til et forbillede for andre byplaner.

Hovedideen var, at der langs Køge Bugt skulle udbygges en række bydele på den ene side afgrænset af Køge Bugt, på den anden af en planlagt motorvejsforbindelse, indbyrdes adskilte af tværgående grønne friarealer og sammenbundet af en S-togsforbindelse, hvis stoppesteder skulle ligge midt i hver bydel. Industri var planlagt udlagt i særskilte områder på den modsatte side af motorvejsforbindelsen i forhold til boligområderne.

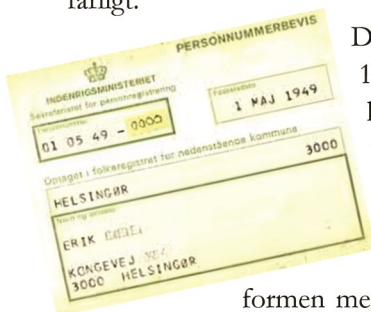
Det var forudsat, at der i tilknytning til jernbanestationerne skulle sikres arealer til offentlige tjenester og at den tætteste etagebebyggelse skulle samles her, mens stationsfjernere boligområder udlagdes til enfamiliebusse. Der skulle laves et stinet i mere eller mindre grønne korridorer, som sammen med fritidsmulighederne ved Køge Bugt skulle sikre befolkningens muligheder for friluftsliv og rekreation. Et alsidigt udbud af børneinstitutioner, skoler, sports- og fritidsanlæg, sociale forsorgsinstitutioner samt indkøbsmuligheder indgik i planen.

Der skete også andre ting i tresserne og begyndelsen af halvfjerdserne

Der kom på dette tidspunkt noget helt andet morsomt ind i billedet. Pludselig behøvede vi ikke længere søge om, at få lov til at rejse til udlandet og tage valuta med. Alt dette blev frigivet.

I mine første ungdomsår, når vi skulle til Sverige – skulle vi søge banken om at få lov til at bruge 150 kr. Det var meget farligt.

Den 2. april 1968 bliver hele vores personlighed lagt på nummer – Vi fik C P R - r e -

formen med personnummer. Inden da i 1962 kom der Omsætningsafgift - OMS, men det blev lyn hurtigt afløst af MOMS i 1967.

Socialdemokraten Erhard Jacobsen var dengang en propagandist. Han rejste rundt og fortalte os socialdemokrater vidt og bredt: ”Ja, med det vi har gennemført, så skal man ikke betale direkte skat mere. I 1973 nedlagdes sygekasserne og så skulle kommunerne overtage forvaltningen af det arbejde.

I 1970 fik vi lige pludselig Kildeskat, og det var jo noget helt nyt. Vi havde været vant til at betale skat året efter, af det vi havde tjent året før.

Dengang kunne man sådan trække skat-

tebetalingen i ørerne.

Der var nogle som sagde: NU HAR VI SKATTEFRIT ÅR! Men de blev lidt klogere efterhånden. Herefter synes jeg faktisk, at der blev skabt et temmelig stort misforhold mellem den, der er lønmodtager, af den ene eller anden slags, og så dem der fik selvstændig erhvervsstatus. Der blev alligevel noget forskel i samfundet.

I 1970 kom også den store kommunalreform. Både Høje-Taastrup Kommune og Greve Kommune blev meget større. Kommunerne blev i det hele taget meget større. Antallet af kommunerne blev reduceret fra 1098 til 277 og fire år senere til 275.

Venstre-sognerådsformanden, Jørgen-Bach, fra Karlslunde-Karlstrup Kommune blev borgmester i NY Greve Kommune og fik i den forbindelse vippet den siddende socialdemokraterne af pinden

PER MADSEN FORTÆLLER

Tilbage til Køge Bugt Loven og dens virkninger

Dagen efter vedtagelsen af loven om Køge Bugt begyndte de små sogneveje i Ishøj at vrimle med store limousiner og andre fine biler.

Der kom advokater og høje-steretssagfører ud til lille Ishøj.

De ringede på hos bønderne og spurgte, om de ikke kunne indgå en handel om køb af jord og så videre og så videre. Der var tre bønder, som gjorde det. Papirerne så fine ud, men bønderne glemte at læse det med de små bogstaver. Penge for gårde forfaldt først når landbrugspligten var ophævet – så der var to dengang, som måtte på Nordvang (Psykiatrisk Hospital i Glostrup).

De andre bønder og gartnere, som ikke havde handlet med de fine fra København, tog på Kommunekontoret - som

dengang lå foran Ishøj Kirke – og talte med sognerådsformand Peter Eriksen og Kommunesekretær Erik Mark. Her foreslog de sognerådet, at nu skulle de sammen finde ud af at lave nogle kontrakter og handler. Det gik ud på at handle jord med kommunen og derefter tage ud på

Sjælland og finde sig en ny ejendom. Bønderne og gartnerne skulle bare komme tilbage til kommunekontoret og sige hvor meget de skulle bruge til udbetaling på en ny ejendom – så fik de det af kommunen. Resten af overtagelsessummen blev afregnet hen ad vejen. Herved sparede man kreditforenings og bankernes gebyrer osv. Sognerådet blev ikke særlig populære i pengeinstitutterne – sådan gik det - og det var fint nok!

Sognerådet fik mange julekort fra de bønder og gartnere, som var udflyttet. De takkede mange gange for god handel og god behandling.

Denne nye lov bevirkede også, at der blev oprettet visse restriktioner fra Boligministeriets side. Et meget fint planlægningssekretariat for Køge Bugt Kommunerne blev etableret. De fik besøg af topfolk fra kommunerne – borgmestre og sognerådsformænd, tekniske udvalgsformænd og tekniske direktører. Det viste sig imidlertid, at vi på et møde i november 1967 – hvor vi fik planerne udleveret – fik oplyst at Ishøj skulle ende med at blive 25.000 indbyggere. Men de gamle knarke i Indenrigsministeriet, som havde lavet prognoserne, havde bare ikke opdaget, at deres koner og kærester var begyndt at bruge P-piller. Så der kom slet ikke så mange nye borgere, og så hurtigt, som prognoserne sagde.

Hvad var det så der skete?

Vi skulle have VOLVO – VOVSE – VILLA.

Det var det helt store.

Sognerådet var gået i gang med at handle jord med boligselskaberne, som begyndte at bygge store karreer. Der var bare et arbadabaj – at når alle skulle bygge på samme tid langs bugten, ja, så blev byggeriet kun dyrere og dyrere.

Jeg kan huske, at når vi skulle ud og låne penge til vejanlæg og alt muligt andet så lånte vi 100 kr., men fik kun 82 kr. i hånden. Renterne fejlede heller ikke noget, set med bankens øjne. Der var ikke noget at gøre – det var bare noget som skulle overvindes. Det positive var at der var fuld beskæftigelse op gennem treserne og dele af halvfjerdserne – og så begyndte arbejdsløsheden, hvilket kommunen ikke kunne undgå også at blive involveret i.

Det betød efterhånden, at vi måtte stramme alle de ønsker vi havde til etablering af en moderne kommune. Fantasien fejlede ikke noget for at nå vores mål. Vi fandt ud af, at når boligselska-

berne skulle bygge, så blev de pålagt at bygge daginstitutioner. Til gengæld lovede vi at betale huslejen når de blev ibrugtaget. Samtidig betingede vi os, at vi kunne købe dem, når vi havde råd til det. Vi fik altså købt ejendomme. Vi fik i alt købt næsten 600 ha jord og gav 34 millioner for det. Kommunesekretær Erik Mark fik solgt dem til 53 millioner – han var eminent dygtig, og nogle gange brugte han pengene tre gange. Dem som har været med i kommunens ledelse og sidet tæt ved, kan bekræfte det jeg siger.

PER MADSEN FORTÆLLER

Et par små anekdoter fra fortiden

Vi havde hver sommer i mange år en tilbagevendende hændelse. Alle ansatte på kommunekontoret var taget på ferie

samtidig - kun kasserer og folkeregisterfører Johanne Rasmussen var tilbage ”på posten, sammen med sognerådsformand Peter Eriksen. Hver dag i ferieperioden hentede råd-

husbetjent, Eigil Jensen, om morgenen, kommunens post på Taastrup Postkontor og kørte den direkte hjem til Peter Eriksen på Søndergård. Peter Eriksen var landmand og stod tidligt op – så han kunne sidde i ro og mag og sprætte alle breve op, og se hvad der stod – senere på formiddagen kom rådhusbetjenten igen og hentede posten og bragte den til Kommunekontoret foran kirken. Efterhånden blev vi enige om, at det nu var lidt besværligt at skulle ud og hente kommunens post hos Peter Eriksen.

**TORSLUNDE - ISHØJ
KOMMUNE**
ADMINISTRATION
KONTORTIDER:
HVERDAGE KL. 10⁰⁰ - 13⁰⁰
TORS DAG TILLIGE KL. 16⁰⁰ - 18³⁰
LØRDAG LUKKET

Det skete engang at Peter Eriksen var alene tilbage, og der skulle betales en million – ”det betyder ikke noget, jeg lægger ud”, sagde sognerådsformanden. Så lagde Peter Eriksen en million på bordet. Han var nemlig i den situation, at han og hans søster havde arvet fra en familiegård i Taastrup – så de havde millioner på sparekassebogen – han lagde ud. Men så kom kommunesekretær Erik Mark tilbage fra ferie og sagde: ”Det må man slet ikke”, og så skyndte man sig at ordne tingene.

Men Peter Eriksen lagde en million på bordet – Se det var en rigtig Sognerådsformand.

Foto: Ukendt

Tekst: Nedskrevet og redigeret af Peter Kay
Næste afsnit af ”Per Madsen fortæller”
kommer i Februar-bladet 2019

JAZZ i august

Det var to dejlige jazz-søndage på gårdspladsen i august måned.

Den første søndag havde vi fornøjelsen af HANS KNUDSEN JUMP BAND.

De fire musikanter var i et spillehumør udover det sædvanlige.

Alle numrene blev spillet med en råsvingende sound.

Jazz-sæsonen sluttede med Plumperne med deres leder Henning Munk.

De spillede et repertoire af evergreens og klassikere på jazz-området.

SET & SKET

Skovtur til Middelalderen

Medlemmerne var alle spædte da de stod på bussen - hvor skal vi hen? Det blev ikke bedre, da bussen kørte mod syd. ”Hvad skulle vi dernede?”, spurgte mange, men de fik ingen svar. Spændingen blev udløst ved afkørslen til Guldborgsund, hvor flere medlemmer lugtede lunt.

Vi skulle til

Middelaldercentret i Nykøbing

Medlemmerne fik virkelig at mærke, hvordan man levede og sloges dengang. Selv menuen var middelalderagtig. Følg med i nedenstående billedreportage hvordan medlemmerne hyggede sig!

Foto: Peter Kay & Peter Heeno Tekst: Peter Kay

Høstfest på Bredekærgård

Igen i år slog bagagerumsloppemarkedet alle rekorder. Flere tusinde fandt vejen til den traditionsrige høstfest.

Allerede en time før den officielle åbning snusede de professionelle opkøbere rundt på pladsen.

Forlydende siger, at stadeholderne havde et godt salg. Pladsen ligefrem osede af et købelystent publikum.

Musik og traktørsted levede til fulde ud op til forventningerne.

De dejlige saftige høstpølser, flæskstegssandwich, for slet ikke at tale om creps fik hurtigt smagsløgene til at "råbe" efter mer'.

Succes'en var så stor, at Høstfesten og markedet gentages søndag, den 1. september 2019 kl. 10-15 på Bredekærgård. Allerede nu kan der bestilles stadepladser på tlf. 4030 3538.

Tekst: & Foto: Peter Kay

SET & SKET

Rockabilly i Laden

Rockabilly er en musikgenre som opstod i USA i 50'erne som en blanding af Hill Billy og rockmusikken tilsat en god gang bluse og western swing. Det var en cocktail der øjensynligt ikke lå de fremmødte gæster fjernt. Genkendelsens glæde lyste i øjnene på de mange gæster.

Rockabilly i laden på Bredekærgård er et af foreningens nye initiativer i samarbejde med Ishøj Kommune. En lidt anden måde at afslutte sommerens arrangementer end vi plejer.

Det blev en forrygende eftermiddag på Bredekærgård. Godt 300 festglade personer bakkede op om arrangementet. En lille håndfuld amerikanerbiler havde også lagt vejen forbi.

Bandet Wild Wox Combo leverede et brag af en underholdning og der var gang i dansegulvet lige fra første færd. Numre hentet fra Bill Haley, Jerry Lee

Lewis, Eddie Cochran, Fats Domino, Chuck Berry og Elvis, leveret med en smittende energi, førte mange af de fremmødte gæster ned ad memory lane.

Foto & Tekst: Steen Skovhus

ISHØJ BIBLIOTEK

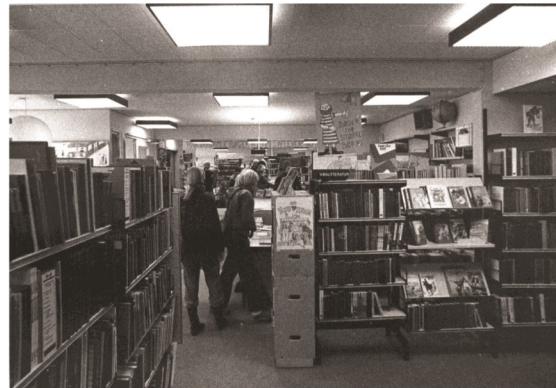
Hovedbiblioteket ser dagens lys - 1970-1977 -

Det var et kæmpe arbejde, der ventede forude. Man skulle indkøbe bøger og inventar til et helt nyt hovedbibliotek, og samtidig var det blevet besluttet, at børnebogssamlingen på Ishøj Centralskole skulle forblive dér, mens voksensamlingen blev flyttet til lokalerne på Kirkebjerggaard, der skulle udgøre kommunens nye filialbibliotek. Så der skulle også købes en helt ny børnebogssamling til Kirkebjerggaard.

Da biblioteket i Ishøj Centrum, Vejlebrovej 100, åbnede i 1970, var man fra starten forud for lovens krav. Loven påbød et heltidsbibliotek i en kommune, når indbyggertallet oversteg 5000. På dette tidspunkt var der kun 3.500 indbyggere i Torslunde-Ishøj Kommune. Der var endda steder i landet, hvor man rystede på hovedet over denne overlegne

gestus, men i Ishøj vidste man jo, hvor det bar hen.

Biblioteket på Vejlebrovej var normeret til at kunne betjene en befolkning på godt 10.000, og dette tal oversteg man allerede i 1974. Budgetterne blev lagt efter den forventede befolkningstilvækst, og man vidste allerede i 1970, at man ville nå de 5000 i 1971, 10.000 indbyggere i 1972 og 14.000 i 1973.

ISHØJ BIBLIOTEK

Der var enighed i kommunalbestyrelsen om, at der ikke skulle ske forringelser for beboerne i Ishøj Landsby, der var glade for deres bibliotek. Derfor besluttedes det at overføre voksenbogsbestanden helt uændret til de nye lokaler, der var indrettet på 1. sal i kommunens administrationsbygninger, hvor der stilledes 110 m² til rådighed. Børnebogsbestanden lod man som sagt uændret forblive på Centralskolen, der dermed havde fået et glimrende skolebibliotek. Der skulle altså etableres en voksenbogsbestand på hovedbiblioteket, og en børnebogsbestand på både hovedbibliotek og filialbibliotek. Man havde også besluttet, at man fra starten ville satse på et musikbibliotek.

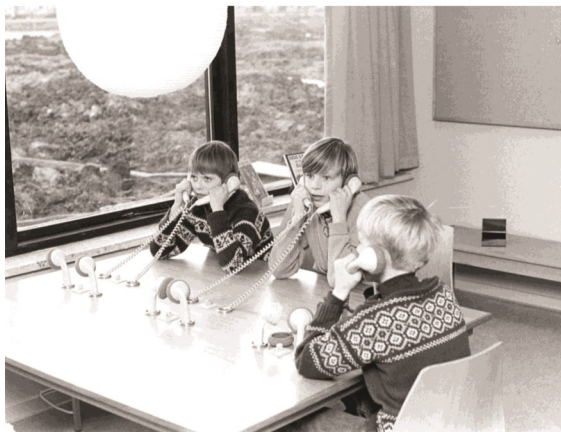
Ud fra disse præmisser lagde man i sommeren 1970 budgetterne for både 1970/71 og 1971/72. Bogkontoen for voksne blev på 212.999 kr. til voksne og 111.000 kr. til børn. Til gramfonplader blev der afsat 30.000 kr.

Det var beløb i en noget andet størrelsesorden, end dem, man hidtil havde arbejdet med i Torslunde-Ishøj. Inventaret til hovedbiblioteket blev ansat til 310.000 kr., mens der afsattes 55.000 kr. til filialbibliotekets inventar.

Man måtte gå utraditionelt frem. Ellers kunne det simpelthen ikke nås. Personalet kontaktede adskillige antikvarboghandlere, fik deres kataloger i 2 eksemplarer og krydsede ind i dem, hvad man ville have. Samtidig bestiltes efter forskellige børnekataloger grundbestanden til de 2 børnebiblioteker. Ved hjælp af andet katalogmateriale kunne man bestille trykte kort, for bøgerne skulle jo registreres og kunne genfindes. Det var en enorm hjælp, at man fra Helsingør Centralbibliotek fik foræret en seddelfortegnelse fra Tikøb Bibliotek, der efter kommunesammenlægningen ikke mere behøvede den.

Af personalegrunde besluttede man at nøjes med en såkaldt hyldeliste. Det var ikke specielt lånervenligt, da lånerne ofte havde brug for titelkort til skønlitteraturen og forfatterkort til faglitteraturen. Problemet løstes ved opslag i Dansk Bogfortegnelse, men først godt 9 år senere, ved fremkomsten af elektroniske søgemuligheder, blev problemet for alvor afhjulpet.

Der var store vanskeligheder med at erhverve kartotekskort til de plader, der var indkøbt fra diverse kataloger. Derfor var man nødt til at lave et selv. 700 grammofonplader blev klargjort på 14 dage.

Folkebibliotekernes Depotbibliotek og Centralbiblioteket i Gentofte hjalp med opbygningen af samlingerne af udenlandsk litteratur. Pengene rakte, og der blev også købt inventar. Et klaver, en regnemaskine og en duplikator blev det

også til. Det eneste, der ikke slog til, var personalets tid, fremgår det af samtidige målsætningsplaner. Men det var en kæmpe pionerindsats, der var ydet. Den 15. januar flyttede personalet ind i lokalerne, og den 27. februar 1971 kunne dørene slås op til Torsslunde-Ishøjs nye hovedbibliotek.

Biblioteket blev opbygget som et, som det hed - "familiebibliotek uden fysiske skranker mellem lånerne".

Det var - så vidt vides - det første større hovedbibliotek, hvor alle funktioner var i & rum.

Det integrerede familiebibliotek, kaldtes det, og det spillede naturligvis også ind, at det samtidig var den mest personalebesparende løsning.

Materialevalget skulle sikre, at folkebibliotekernes overordnede mål blev opfyldt. Men samtidig var det vigtigt, at det rettede sig specifikt mod borgerne i Torsslunde-Ishøj Kommune.

"Gennem de senere år har der været ført en til tider heftig debat om bibliotekernes kvalitetskrav", hedder det i et samtidigt notat fra biblioteksledelsen.

"En gruppe af bibliotekarer mener, at bibliotekerne skal formidle det ypperste, der er frembragt inden for litteraturen. Denne gruppe finder, at mindre rigoristiske bibliotekarer er slappe og holdningsløse".

ISHØJ BIBLIOTEK

"En anden gruppe af bibliotekarer mener ikke, at der er bibliotekarernes opgave at være formynder overfor befolkningen, men tværtimod at stille en broget samling af tilbud til rådighed for borgerne og derved give disse selvstændig mulighed for at tage stilling". Notatet slutter, at det er den sidste holdning, der falder bedst i tråd med den holdning, man har på Ishøj Bibliotek og i Torslunde-Ishøj Kommunalbestyrelse. - Vi er overbeviste om, at det brede tilbud bedst tilgodeser borgernes interesser og man må i denne forbindelse ikke glemme, at et folkebibliotek er folkets bibliotek og ikke bibliotekarernes, slutter notatet fra 1970.

Men hvordan gik det så? Jo, lånerne strømmede til. Man var hurtigt oppe på 35 % af hele befolkningen som låner, og snart efter rundede man 50. Udlånet steg med ikke mindre end 73 % de følgende 3 år. Biblioteket var en succes, som borgerne havde taget godt imod.

Ambitionsniveauet var højt. Man afholdt udstillinger og arrangementer, både for børn og voksne. Man startede også et udlån af kunstplakater, opklæbet på karton. Det var dog kun en kortvarig periode. Sideløbende med den almindelige boganskaffelse lykkedes det også at etablere en særsamling med bøger på en del af de modersmål, der taltes af en større

og større del af Torslunde-Ishøjs befolkning. I første omgang drejede det sig om bøger på tyrkisk, urdu og arabisk.

I 1974 havde kommunen som tidligere nævnt rundet de 14.000 indbyggere, og det stod i 1975 klart, at hovedbiblioteket på Vejlebrovej var for lille. I forbindelse med udskrivningen af en arkitektkonkurrence om et nyt Bycenter blev det besluttet, at bycentret også skulle indeholde et nyt hovedbibliotek.

Alle sejl var sat til ved den stort anlagte åbning af Hovedbiblioteket d. 10. december 1977.

Borgmestre og bygherrer, bibliotekschefer og Bibliotekstilsyn, boghandlere, børnehaver – alle var inviteret.

Det var en stor dag i Ishøj, for biblioteket var den første kommunale institution i det nye Bycenter, som var kulminationen på en af de største planlægningsopgaver i hele det storkøbenhavnske område.

På torvet foran biblioteket spillede et blæseorkester, mens borgmester Per Madsen fik overdraget bygningerne af direktør A. Juhl-Jørgensen fra Dansk Totalentreprise. Per Madsen gav stafetten videre til formand for Kulturelt udvalg Leif Grundsøe, der som formand siden 1974 havde fulgt planlægningen på nærmeste hold.

Men forinden var der gået måneder med hektisk aktivitet. Det havde nemlig ikke været et helt uproblematisk Men forinden var der gået måneder med hektisk aktivitet. Det havde nemlig ikke været et helt uproblematisk byggeri. Stadige vandskader havde vanskeliggjort indflytningen i de nye lokaler, og problemet hørte ikke op efter den 10. december. Ganske vist iværksatte Dansk Totalentreprise en ihærdig indsats for at løse problemet, men i mange år herefter var

det hverdag for personalet at møde på arbejde til nye vandskadede bøger og kontorer. Dengang lå bibliotekarernes kontorer i forlængelse af det nuværende udlånsrum, og af en eller anden grund var det især kontorerne, det gik ud over. Personalet iværksatte et simpelt beredskab, der tog bestik af vejruddigten. Var der udsigt til regn, blev alle de udsatte steder overdækket med plast inden lukketid om aftenen. Og på strategiske steder blev spande og papirkurve sat op for at opfange vandet.

Dansk Totalentreprises direktører måtte naturligvis erkende, at Ishøj Bycentrets konstruktion på nogle områder var mangelfuld. At man regnede med, at problemet var løst inden overdragelsen i december 1977, vidner et lykønskingsbrev fra direktøren, der ledsagede en kæmpemæssig plante. Ordlyden i brevet var: "Hjerteligt til lykke med det nye bibliotek. Vi håber, at medbragte plante må trives i biblioteket. Der kommer nok ikke mere regnvand ned gennem loftet, men skulle det ske, er planten god at sætte under".

Indvielsesceremonien afsluttedes med, at borgmester Per Madsen plantede et kirsebærtræ i Byhaven for enden af spejldammen. Kirsebærtræet stortrives stadig og glæder både personalet og Byhavens gæster med sine flotte blomster hvert forår.

ISHØJ BIBLIOTEK

Borgerne tog godt imod det nye bibliotek. Allerede efter 5 uger var 1350 nye lånere kommet til, og det ugentlige udlån lå på godt 7.000 enheder. Efter et år var der i alt indmeldt omkring 2000 nye voksenlånere og 1000 børn. Bogbestanden var omkring 100.000 bind.

Musikbiblioteket kom for alvor frem i lyset i de nye omgivelser. Plade- og båndsamlingen, som politikerne havde satset stærkt på siden 1971, rundede snart 20.000. Pladesamlingen var forbeholdt lånere med bopæl i Ishøj Kommune, til stor fortrydelse for de mange lånere, der kom udenbys fra. Hverken Greve, Høje Tåstrup eller Vallensbæk

biblioteker havde på dette tidspunkt musikudlån.

Foto: Ukendt Forfatter: Niels Pinholt

DET SKETE PÅ BIBLIOTEKET

- 1970 Udlånet overføres fra Centralskolen til Kirkebjerggaard. Børneudlånet forbliver på skolen som skolebibliotek.
- 1970 Bibliotekar Signe Stürup ansættes som leder
- 1971 Hovedbiblioteket indrettes i lejede lokaler i Vejlebrovej 100 ved Ishøj Strand. Hermed havde beboerne ved stranden for første gang bibliotek i nærheden.
Signe Stürup fratræder og Ole Kløcker ansættes
- 1972 Per Madsen bliver formand for Kulturelt Udvalg
- 1974 Ole Kløcker fratræder og Mikael Joen Jakobsen ansættes som overbibliotekar
- 1974 Per Madsen bliver borgmester i Ishøj.
Leif Grundsøe overtager posten som formand for Kulturelt Udvalg
- 1977 Ishøj Hovedbibliotek flytter den 10. december ind i Ishøj Bycenter.

ARKEN

Dårende dejligt

En varm dag i sommer gik en splitternøgen fire års dreng forbi skranken og ind i Arken. sammen med sin far (der dog havde tøj på). Drengen kom tydeligvis nede fra stranden, hvor han havde badet og moret sig.

Nu var turen så kommet til at se på billeder.

Det er netop sådan, vi havde tænkt os Arken brugt, da vi begyndte at arbejde for dette museum i begyndelsen af firserne. Ingen skarp adskillelse mellem fysisk og åndelig udfoldelse.

Natur og kultur forenet. Respekt for barnets umiddelbare forståelse for linjer, former og farver.

Kunst er ikke kun noget for de højt uddannede eller for de voksne. Kunst er en måde at få dagligdagens poesi tryllet frem på.

Det er dejligt, det er lykkedes at få skabt dette museum - dejligt for Ishøj, København og for Danmark.

Arken er blevet vartegn for, at Københavns vestegn vil noget mere end at være villa-og soveby. Arken - bygningen - er ikke bare et dårende dejligt stykke arkitektur. Den er også et nybrud i vort lands arkitektur. En ny vel-komst til overraskelse, fantasi og dristighed i bygningskunsten. I fremtiden bliver det sværere at bygge huse på det jævne - efter at Arken har sigtet mod stjernerne.

*Ole Hyltoft
Formand for Arkens venner.*

GENERALFORSAMLING

12. marts 2018 kl. 19:00

BESTYRELSEN

Formand	Steen Skovhus	3056 4364
Næstformand	Torben Eg	3139 0846
Kasserer	Birgit Hansen	2851 3139
Sekretær	Preben Kok	4068 2681
Webmaster	Lars Andersen	2372 2145
Bestyrelsesmedlem	Carsten Lauridsen	2858 2600
Bestyrelsesmedlem	Arne Sørensen	4092 8438
Bestyrelsesmedlem	Kristian Pedersen	4373 7329
Bestyrelsesmedlem & redaktør	Peter Kay	4030 3538
Suppleant	Jørgen Arnull	4363 2216
Suppleant	Anders Hvid Jensen	2945 0812
Suppleant	Lise Heeno	4018 1844

LOKALHISTORISK ARKIV

Arkivet er åbent hver tirsdag fra kl. 14.00 til kl. 19.00.
Ferielukket i juli og mellem jul og nytår

Arkivet kan også kontaktes på telefon 43 54 64 75.
Spørg efter Troels Øhlenschläger eller Lars Hansen.

E-mail: lars.hansen@kroppedal.dk

Hjemmeside: ishoejlokalhistorisk.dk

Sæt dit præg på bladet!
Skriv eller ring
til redaktøren
med gode ideer og tips.

Næste nr.:
FEBRUAR 2019
Deadline 7. januar

Ansvarshavende: Steen Skovhus
Redaktør: Peter Kay
Oplag: 1.200 stk.
Tryk: PrintXpress aps.
Hammerholmen 39 F
2650 Hvidovre
ISSN 0902-6592
Kontingent 2018: 75 kr. for enlige
100 kr. for husstand

ARRANGEMENTER

28. oktober 14.00	Bredeøkærgård	Søndagsmatiné
10. november 18.00	Baldersbækvej 2	Mortens And
1. & 2. december	Bredeøkærgård	Julestue
28. december	Ishøj Skolehal	Juletræsfest
15. januar '19 18.30	Ishøj Centersal	Gule Ærter
3. marts '19 11.00	Bredeøkærgård Ishøj Teater	Fastelavnsfest
12. marts '19 19:00	Bredeøkærgård	Generalforsamling

HUSK

jævnligt at kigge på vor hjemmeside
www.ishoejlokalhistorisk.dk
og se de sidste nye opdateringer med bl.a.
arrangementer og foredrag.